

**Ur Vänsterpartiets
förslag till höstbudget
för 2013**

Solenergi och gröna jobb

**Vänsterpartiet
2012**

Sverige behöver genomgå en grön omställning. Vänsterpartiet föreslår därför ett jobbpaket för miljön och klimatet – ett klimatlyft för ökad sysselsättning.

Vänsterpartiet menar att det är samhällsekonomiskt lönsamt att investera i omställning till lägre utsläpp. Vi ser att det är i utvecklingen av ny miljöteknik och energiomställningen som framtidens jobb kan skapas.

Klimatåtgärder måste omfatta alla sektorer och ökade offentliga investeringar är nödvändiga. De med störst ekonomiska resurser påverkar klimatet mest och ökad jämlikhet och jämställdhet är ett nödvändigt medel i klimatpolitiken. Utsläppen måste minskas rättvist.

Varken marknaden eller individen själv kan lösa problemen. Klimatomställningen kräver strategi och stor politisk handlingskraft med gemensamma lösningar. Genom breda samhällsnyttiga investeringar i grön infrastruktur, energieffektiviseringar och nyproduktion av miljövänliga bostäder, vindkraft och solenergi, bidrar vi inte bara till att nå miljö- och klimatmål. Att vi investerar i långsiktigt hållbara system är också nödvändigt för att Sverige ska fungera. Genom att fokusera på stimulans av förnybara energislag, inklusive forskning och utveckling, lägger vi också grunden till ett innovationsklimat som kommer att tjäna Sveriges konkurrenskraft väl. Mer gröna investeringar skapar nya jobb i hela landet.

Vänsterpartiet satsar därför ca 5,7 miljarder på ett paket för gröna investeringar i energiomställning för ökad sysselsättning. Det handlar om hållbara investeringar som bidrar till kraftfull utveckling av grön framtidsteknik och som gör Sverige mer energieffektivt och skyndar på övergången till förnybara energislag.

Ska Sverige på allvar ta sig an klimatomställningen, är det här framtidens arbetsmarknad. I bransch efter bransch kommer det att behövas investeringar i allt från forskning till nybyggnationer. För att de arbetstillfällen ska bli verklighet krävs det en systematisk och långsiktig förändring av incitamentsstrukturer, så att det som är ekologiskt ohållbart också blir ekonomiskt ohållbart.

Vi uppskattar att de förslag vi lägger fram här skulle ge minst 10.000 nya jobb, framförallt genom att öka lönsamheten i ett stort antal nyinvesteringar i förnyelsebar energi och sänkt energiförbrukning. Det är inte helt enkelt att bedöma eftersom det avgörs av hur stora hävstångseffekterna blir, dvs. hur många fler sådana investeringar som genomförs på grund av stödet. Det finns mycket som talar för starka hävstångseffekter på de här områdena just nu, bland annat att de höga energipriserna har gjort att många aktörer fått upp ögonen för den sorts investeringar som omfattas. Erfarenheterna av de tidigare stöden till lokala investeringar var också att de gav mycket kraftiga hävstångseffekter. Vi tror därför att 10.000 jobb är en låg skattning.

Utbyggnad av solenergi

Energi från solen finns i oändliga mängder. Ändå används bara en mikroskopisk del för att producera energi. Även om en stor del av den solenergi som når jorden inte går att ta tillvara finns det ändå en enorm potential att utnyttja solen som kraftkälla mycket effektivare än idag. Många länder har upptäckt detta. Priserna på solceller har rasat och solen har på kort tid blivit en av de snabbast växande energikällorna i världen. I Europa var solenergin det energislag som växte fortast förra året. I Tyskland ersätter man kärnkraften med ren el från sol och vind samt med energieffektivisering. I Danmark tioudblades solelen mellan 2006 till idag. På ett par timmar i förra året installerade tyskarna lika mycket solen som Sverige under ett helt år. Solen strålar lika mycket över Sverige som Danmark och Tyskland. Men Sverige ligger efter.

I Sverige finns ett avancerat kunnande inom solceller, termisk solkraft och solvärme, men vi har än inte byggt ut solenergin eller utnyttjat exportmöjligheterna. Vänsterpartiet vill ändra på detta och kraftigt öka produktionen av ren el från solen.

Vi tror att den största potentialen finns i att bygga på redan befintliga byggnader, t.ex. tak till offentliga byggnader, industrilokaler, lager och förstås privatbostäder. Det finns ca 400 miljoner kvadratmeter byggnadsyta som är lämplig för att täckas med solpaneler i Sverige. Om solceller skulle installeras på den ytan skulle det motsvara en årlig produktion på 40 TWh, dvs. ungefär lika mycket som från den svenska kärnkraften.

I Tyskland sysselsätter solcellsproduktionen 128.000 personer, medan endast 500 personer arbetar inom denna bransch i Sverige idag. Vi bedömer att den denna arbetsmarknad har en mycket stor potential. Hade Sverige haft en lika framgångsrik produktion som Tyskland, sett till befolkningsstorleken, hade den sysselsatt ca 15.000 personer.

Satsningar i Vänsterpartiets budget:

- Vi vill att ett planeringsmål för 9 TWh solen och solvärme (5 TWh el och 4 TWh värme) sätts till 2020. Detta är mer energi än vad en kärnkraftsreaktor ger.
- Vi vill införa nettodebitering med halvårsvis avräkning för småskaliga anläggningar av förnyelsebar energi. Detta är en viktig åtgärd för att underlätta för alla som vill producera egen el.
- Vi vill satsa på ett investeringsstöd för solceller för att målsättningarna ska bli verklighet. Bidraget ska kunna sökas av privatpersoner, offentlig sektor, företag och organisationer.
- Vi vill införa ett öronmärkt bidrag för solvärme. Vårt förslag är att ett investeringsstöd införs under en treårsperiod.
- Vi vill höja ambitionsnivån i elcertifikatsystemet till 30 TWh för att främja utbyggnaden och öka kraven på andelen förnybara energikällor till 2020. En sådan ambitionshöjning är avgörande

för att kunna tillvarata den potential som en utbyggnad av sol- och vindkraftsenergi skulle innebära.

- Vi vill också satsa på ökad forskning och utveckling inom energiområdet. Särskilt viktiga är här områden som solenergi, smarta nät och energilagring.

Kostnad: *480 miljoner kronor årligen*

Utveckling av vindkraftsbranschen

Vindkraftbranschen befinner sig i en stark utvecklingsfas internationellt sett. I Sverige växte vindkraften med 74 procent under förra året. I Sverige finns också ledande underleverantörer som ABB och SKF.

Genom nya landvinningar i projektering och konstruktion erbjuder havsbaserad kraftproduktion idag ett konkurrenskraftigt alternativ för storskalig elproduktion. Samtidigt visar beräkningar att den havsbaserade vindkraften genererar fler arbetstillfällen i Sverige jämfört med den landbaserade.

Satsningar i Vänsterpartiets budget:

- Vi vill att det skapas ett branschprogram för vindkraftssektorn där företag, fack, kommuner och statliga myndigheter får en gemensam plattform i utformandet av framtidens vindpolitik. Vi anser att försök med ett branschprogram i en nyligen etablerad bransch skulle ge värdefull erfarenhet som även skulle kunna användas i andra nyetablerade branscher.
- Vi vill stärka pilotstödet och marknadsintroduktionen av vindkraft till havs.
- Vi vill att vindkraftskooperativ ska uttagsbeskattas med utgångspunkt från sina verkliga kostnader. Den nuvarande modellen för uttagsbeskattning av vindkraftskooperativ är ologisk och hindrar vindkraftsutbyggnaden.

Kostnad: *285 miljoner kronor årligen*

Upprustning inom bostadssektorn

Under de så kallade rekordåren 1961-1975 byggdes det 1,4 miljoner bostäder. Detta sysselsatte omkring 360.000 bygg- och anläggningsarbetare. Idag finns 850.000 lägenheter i flerfamiljshus från denna period. Ca 300.000 är i upprustningsbehov inom allmännyttan.

Idag är hyresfastigheter liksom bostadsrättsföreningar undantagna ifrån regeringens ROT-bidrag. Vänsterpartiet vill skapa förutsättningar för att landets hyresgäster ska kunna bo i moderna, funktionella lägenheter med ökad tillgänglighet och med låg energiförbrukning samt låga koldioxidutsläpp. Vänsterpartiet vill upprusta befintligt bostadsbestånd för dagens och framtidens behov. Vi bedömer att 60.000 bostäder årligen kan upprustas och renoveras årligen energieffektivt med våra förslag.

Cirka 45 procent av Sveriges bostäder är i formen av villor. Det finns omkring en halv miljon villor i Sverige som byggdes på 1970-talet. Genom att bland annat täta sprickor, byta fönster och dörrar och förbättra isolering finns en stor potential till energibesparingar. Detta gynnar miljön och klimatet, samtidigt som det också medför sänkta kostnader för de boende eftersom energikonsumtionen minskar.

Satsningar i Vänsterpartiets budget:

- Vi vill genomföra en miljardsatsning till miljonprogrammet genom att införa ett upprustningsstöd för boende i flerfamiljshus. Stödet riktas till hyresrätter eller bostadsrättsföreningar som genomför totalrenovering förutsatt att renoveringen leder till minst 30 procent minskad energianvändning. Stödet bör utgå till 50 procent av arbetskostnaden upp till ett tak om 100.000 kronor per lägenhet (dvs. 50.000 kronor i stöd per lägenhet). Med vårt stöd skulle 60.000 hyreslägenheter kunna totalrenoveras per år. Vi satsar 3 miljarder kronor på detta upprustningsstöd.
- Vi vill införa ett särskilt stöd till upprustning av välfärdslokaler. Stödet är riktat till att påbörja och tidigarelägga underhåll och investeringar i välfärdslokaler som skolor, förskolor eller äldreboenden i kommunal eller landstingsägd regi, med krav på minskad energiförbrukning. Vi bedömer att cirka 600 miljoner kronor av vår satsning beräknas gå till energieffektiviseringsåtgärder.
- Vi vill att det vid nybyggnation av bostäder ska gälla att energiprestandan öka jämfört Boverkets nuvarande normer.
- Vi vill stärka klimat- och energirådgivningen i hela landet och säkerställer en fortsatt satsning.

Kostnad: *3,6 miljarder kronor årligen*

Klimatprogram för investeringar till lokala aktörer

Behoven av lokala investeringar för jobb och hållbar omställning är stora i landets kommuner. Genom statligt stöd för investeringar kan nödvändiga klimatåtgärder realiserars och det lokala näringslivet stimuleras med fler gröna jobb som resultat.

Tidigare erfarenheter av statligt stöd till lokala investeringar för hållbara lösningar är mycket goda. Utsläppen av växthusgaser har minskat kraftigt, nya jobb har skapats och det statliga stödet har resulterat i hållbara gröna investeringar som flera gånger överstiger anslaget. Tillsammans har de tidigare programmen genererat miljö- och klimatinvesteringar för över 20 miljarder i över hälften av Sveriges kommuner. Tillsammans med koldioxidskatten torde tidigare klimatinvesteringsprogram ha varit de mest framgångsrika sätten att minska utsläppen på i Sverige. Dessutom har spridning och dynamiska effekter av goda exempel varit betydande och referensanläggningar har kunnat användas för teknikexport även utomlands.

Tidigare statliga programstöd har resulterat i hållbara gröna investeringar som flera gånger överstigit anslaget och viktiga spridningseffekter och erfarenheter har vunnits. Dessa framgångsrika erfarenheter vill vi ta tillvara.

Satsningar i Vänsterpartiets budget:

Vi vill inrätta ett helt nytt klimatprogram för kommuner, landsting och företag för att stimulera lokala åtgärder för utsläppsminskningar. Stöd går till samverkan mellan det offentliga och privata för klimatinvesteringar. En aktör som verkar i ett avgränsat område (t.ex. kommun) ska i bred samverkan med övriga offentliga och privata aktörer kunna gå samman och ansöka om investeringsstöd. De mest effektiva programmen ska genom Naturvårdsverket beviljas bidrag.

Klimatprogrammet ska:

- bidra till minskade utsläpp av växthusgaser,
- gå till de samhällsekonomiskt mest lönsamma projekten,
- bidra till utveckling av ny, grön teknik,
- skapa nya jobb,
- medverka till ökad information för hållbar livsstil och stärkt klimatanpassning.

Genom Klimatprogrammet skapas möjligheter för en lång rad projekt att söka medel; satsningar på solceller på skolor, biogasdistribution i kommunen, energieffektiviseringar i förskolor, installation av fjärrvärme genom tillvaratagande av spillvärme från lokala industrier, klimatinformation etc.

Kostnad: *1 miljard kronor årligen*

Energieffektivisering inom industrin

Industrin måste öka sina energieffektiviseringar för att kunna hänga med i den globala konkurrensen. Den japanska industrin förbrukar 45 procent mindre el per BNP än vad svensk industri gör. Det visar vilken uppförsbacke svensk industri har på detta viktiga område.

Vänsterpartiet vill föreslå åtgärder som stimulerar en ökad energieffektivisering inom den storskaliga industrin så väl som hos små- och medelstora företag.

Satsningar i Vänsterpartiets budget:

- Vi vill ge statligt stöd till informationsinsatser riktade till industrin. Stödet ska också utgå till företag utanför de mest energiförbrukande företagen, som små- och medelstora företag inom t.ex. bryggeri-, sågverks- och livsmedelsbranschen.
- Vi vill stödet för energikartläggningscheckar ska kunna ges till företag med 300 MWh energianvändning per år och till 75 procent av kostnaden.

Kostnad: *55 miljoner kronor årligen*

Stimulans till förnybara bränslen

Transportsystemet står inför stora förändringar. Om vi ska gå från traditionella fossila till koldioxidneutrala bränslen krävs ett teknikskifte. Men ett teknikskifte är även förenat med kostnader i form av forskning och demonstrationsprojekt. Staten bör utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv stödja både forskning och uppförande av pilot- och demonstrationsanläggningar som tillverkar förnyelsebara drivmedel eller drivmedelssystem.

- Vi vill påskynda utbyggnaden av förnybara bränslen genom ett investeringsprogram från och med nästa år. Programmet ska stimulera en utbyggnad av den svenska biogasproduktionen och distributionen för att möjliggöra tillgång på mackar med biogas runt om i landet.
- Vi vill på liknande sätt även främja utbyggnaden av el-laddstationer.

Kostnad: *200 miljoner kronor årligen*